

Metodika hodnocení programů a aktivit kandidujících subjektů

1) Subjekty, pokud je to možné, hodnotíme za to, co slibují (známka za program), a za to, jak jejich politici pracovali ve sněmovně (známka za aktivitu).

2) Do celkového hodnocení za program kandidujících subjektů započítáváme jen témata komplexněji řešená a dlouhodobě sledovaná Rekonstrukcí státu. Jedná se o témata:

- 1) Cesta z krize - poučení z epidemie COVID-19
- 2) Efektivní správa státu
- 3) Transparentní hospodaření a omezení korupce
- 4) Digitalizace veřejné správy
- 5) Otevřený stát i legislativní proces
- 6) Férová soutěž politických stran
- 7) Transparentní a nezávislá justice

3) Témata nad rámec agendy Rekonstrukce státu (minoritní témata) jsou hodnoceny samostatnými známkami udělenými organizacemi, které se tématu věnují. **Tyto známky se nezapočítávají do celkové známky Rekonstrukce státu za program** kandidujícího subjektu. Jedná se o témata:

- 8) Nezávislá média
- 9) Svoboda projevu v online prostoru
- 10) Exekuce a oddlužení
- 11) Zelená transformace ekonomiky a energetiky
- 12) Udržitelné zemědělství
- 13) Vzdělávání pro 21. století

4) Znamka za program každého tématu se skládá z váženého průměru:

- známky za odpovědi na dotazník, v němž kandidující subjekt vyjadřoval svou podporu expertním doporučením,
- známky za obsahu programu

5) Kandidující subjekty, které jsou zároveň subjekty parlamentními (mají v komoře parlamentu svůj klub), mají známku také za:

- aktivitu v oblastech dlouhodobě sledovaných Rekonstrukcí státu (1-7)

6) Kandidujícím subjektům do Sněmovny jsme na jaře 2021 nabídli [doporučení](#), které mohly převzít do svých programů a informovali, že volební programy budeme sledovat a vyhodnocovat, do jaké míry reflektují opatření pro lepší správu a boj s korupcí.

Úvodní metodologické poznámky

V rámci hodnocení pracujeme se škálou známkování jako ve škole, tj. na stupnici 1-5 (tj. 1+, 1, 1-, 2+ atd.). V případě, že program v daném tématu, či aktivitu subjektu nemůžeme vyhodnotit, udělujeme místo známky symbol "N/A".

Přesné poloviny při zaokrouhlování zaokrouhlujeme na lepší známku (1,25=1; 2,75=2- apod.). Současně zaokrouhlujeme kvůli klasifikační stupnici na půlčísla (tzn. 1,3=1,5; 1,7=1,5; 1,8=2 apod.).

Známka za program

Hodnocení programu je nastaveno tak, že zohledňuje jak komplexnost obsahu programu v daných oblastech (šířku pokrytí tématu, "kvantitu"), tak ale i míru podrobnosti, a tedy formulace konkrétních řešení ("kvalitu"). Přísliby v programech hodnotíme bez zohlednění jejich ekonomické náročnosti či politické průchodnosti apod. Výsledné hodnocení je tedy informací o tom, jak moc se kandidující subjekt tématu věnuje, jak moc je seznámen s problémy, které je potřeba řešit, jak podrobnou má představu o řešení problémů v dané oblasti a zda by mohla mít subjektem navrhovaná řešení na danou oblast pozitivní dopad.

Pokud se v programech kandidujících subjektů vyskytovaly pasáže obdobné či totožné s obsahem tezí v dotazníku, hodnotili jsme jak odpovědi na dotazník, tak pasáž v programu duplicitně. Zatímco dotazník složený z experty formulovaných tezí je reaktivní forma prezentace programu, o jejímž obsahu kandidující subjekty předem nevěděly, program je aktivní forma prezentace programu na dotazníku nezávislá. Případné duplicity jsou tedy pozitivním fenoménem značícím soulad kandidujícího subjektu s doporučeními expertů hodnotitelné separátně.

1. část hodnocení: Dotazník

Subjektů kandidujících ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021, které v některém z předvolebních průzkumů od jara do srpna (včetně) roku 2021 dosáhly 2 %, jsme se v dotazníku ptali, zda podporují experty formulovaná doporučení¹, která obsahují relativně konkrétní kroky (návrhy opatření) k pozitivním změnám v oblastech sledovaných Rekonstrukcí státu a/nebo jejími partnery. Kandidující subjekty měly možnost tezí vyjádřit podporu ("ANO, podporujeme"), nebo nevyjádřit ("V této chvíli o podpoře neuvažujeme."). Zároveň měly kandidující subjekty možnost vyjádřit zájem na aktivní podpoře tématu

¹ Stejná, k jejichž podpoře se hlásí jednotliví kandidáti.

v budoucnu (“ANO, oblasti se aktivně věnujeme/plánujeme aktivně věnovat”) a také mohly doplnit komentář.

Hodnocená oblast	Hodnocení
Podpora teze (“ANO, podporujeme”)	+ 1 bod
Aktivní podpora tématu (“ANO, oblasti se aktivně věnujeme/plánujeme aktivně věnovat”)	+ 2 body
Komentář vyjadřující závazek k pozitivnímu postupu nad rámec teze	+ 0,5 bodu
Komentář relativizující podporu teze (bez pozitivního návrhu vlastního jiného řešení)	- 0,5 bodu

Tabulka bodové hodnoty odpovědí na dotazník²

Kandidující subjekty následně obdržely **známku** odpovídající bodovému zisku spočítanému na základě odpovědí na dotazník.

Známka	Bodová hranice
Excelentní (1+)	Zisk více bodů, než je maximální bodový zisk za přihlášení se k podpoře všech tezí a deklaraci aktivní podpory tématu. (Oceněny subjekty, které také doplní pozitivní komentáře.)
Výborný (1)	Zisk maximálního počtu bodů odpovídající počtu bodů za přihlášení se k podpoře všech tezí až na jednu a deklaraci aktivní podpory tématu.
Chvalitebný (2)	Zisk maximálního počtu bodů odpovídající počtu bodů za přihlášení se k podpoře všech tezí až na jednu.
Dobry (3)	Zisk bodů odpovídající podpoře alespoň poloviny tezí (v případě lichého počtu tezí zaokrouhloeno na nižší číslo).
Dostatečný (4)	Zisk bodů odpovídající podpoře více než jedné teze a méně než zisk počtu bodů nutných k získání známky 3.
Nedostatečný (5)	Zisk 1 bodu a méně.

Tabulka výpočtu známky za dotazník u témat jednotlivě. V případě překrývajících se hranic bodových zisků u jednotlivých známek je upřednostněna lepší známka.

² Nehodnotili jsme komentáře obsahově totožné s obsahem programu strany.

2. část hodnocení: Obsah programu

Analyzovali jsme zveřejněné programy kandidujících subjektů. V programech jsme identifikovali pasáže, které jsou relevantní ke sledovaným tématům, rozdělili je podle míry specifity (obecné sliby, konkrétní cíle, konkrétní opatření) a vyhodnotili, zda pro oblast znamenají přínos (pozitivní), nebo hrozbu (negativní). Zaměřovali jsme se pouze na opatření, která souvisejí s [našimi doporučeními pro volební programy politických stran](#).

Hodnocená oblast	Hodnocení
Obecný příslib pozitivního cíle (Slib, který neobsahuje ani přesnější vysvětlení způsobu své realizace, ale pro oblast představuje přínos.)	+ 0,5 bodu
Příslib konkrétního pozitivního cíle (Slib, který obsahuje přesnější vysvětlení způsobu své realizace a v budoucnu tak bude možné určit, zda byl slibovaný krok učiněn, nejsou však zřejmé parametry daného kroku. Pro oblast představuje přínos.)	+ 1 bod
Příslib konkrétního pozitivního opatření (Slib, z něhož lze odvodit konkrétní opatření včetně jeho základních parametrů. Pro oblast představuje přínos.)	+ 2 body
Obecný příslib negativního cíle (Slib, který neobsahuje ani přesnější vysvětlení způsobu své realizace, ale pro oblast představuje hrozbu.)	- 0,5 bodu
Příslib konkrétního negativního cíle (Slib, který obsahuje přesnější vysvětlení způsobu své realizace a v budoucnu tak bude možné určit, zda byl slibovaný krok učiněn, nejsou však zřejmé parametry daného kroku. Pro oblast představuje hrozbu.)	- 1 bod
Příslib konkrétního negativního opatření (Slib, z něhož lze odvodit konkrétní opatření včetně jeho základních parametrů. Pro oblast představuje hrozbu.)	- 2 body

Tabulka bodové hodnoty programových pasáží

Kandidující subjekty následně obdržely **známku** za téma odpovídající bodovému zisku za obsah svých programů v daném tématu.

Známka	Minimální bodový zisk
Excelentní (1+) (Program je celkově nebo v dané oblasti výrazně nadprůměrný.)	Hodnota odpovídající 1,9násobku průměrného bodového zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla.

<p>Výborný (1) (Program je celkově, či v dané oblasti nadprůměrný.)</p>	<p>Hodnota odpovídající 1,5násobku průměrného bodového zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla.</p>
<p>Velmi dobrý (1-) (Program je celkově, či v dané oblasti mírně nadprůměrný.)</p>	<p>Hodnota odpovídající 1,25násobku průměrného bodového zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla.</p>
<p>Chvalitebný (2) (U celkového hodnocení může být průměrováním i 2-. Program je celkově, či v dané oblasti průměrný. Nevyniká.)</p>	<p>Hodnota odpovídající průměrnému bodovému zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla.</p>
<p>Dobrý (3) (Program je celkově, či v dané oblasti podprůměrný, ale obvykle stále obsahuje buď konkrétní opatření, nebo obsáhlejší bytí obecné pokrytí oblasti.)</p>	<p>Hodnota odpovídající 0,75násobku průměrného bodového zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla.</p>
<p>Uspokojivý (3-) (Program je celkově nebo v dané oblasti podprůměrný, v případě hodnocení témat však stále téma částečně pokrývá.)</p>	<p>Hodnota odpovídající 0,5násobku průměrného bodového zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla.</p>
<p>Neuspokojivý (4) (U celkového hodnocení může být průměrováním i 4-. Program je stručný, kusý, převážně obecný, případně se tématu věnuje jen velmi povšechně.)</p>	<p>Hodnota odpovídající 0,1násobku průměrného bodového zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla. Nejméně však 1 bod. (Pokud není jednoho bodu dosaženo, zhoršuje se známka o půl stupně).</p>
<p>Nedostatečný (5) (Program obsahuje jen naprosté obecné minimum, pokud vůbec něco, týkající se sledovaného tématu.)</p>	<p>Hodnota menší než 0,1násobku průměrného bodového zisku všech hodnocených subjektů zaokrouhlená na půlčísla.</p>

Tabulka výpočtu známky za téma.³

³ Do průměru se počítají jen strany, které získaly nenulový počet bodů. Do průměru témat, které nejsou dlouhodobě monitorovány Rekonstrukcí státu (8-13), není započítán bodový zisk za obsah programu hnutí ANO 2011, neboť hnutí ANO 2011 zveřejnilo program po uzavření klasifikace známek dohodnuté s externími garanty témat.

Minoritní témata

Oblasti, kterým se ve svém programu věnuje méně než polovina hodnocených kandidujících subjektů, a oblasti, v nichž průměrný bodový zisk za program kandidujícího subjektu činí dva a méně bodů,⁴ byly kvůli nedostatku dat hodnoceny za pomoci modifikované škály. Jedná se o témata:

- 6) Férová soutěž politických stran
- 7) Transparentní a nezávislá justice
- 8) Nezávislá média
- 9) Svoboda projevu v online prostoru

Známka	Kritérium
Výborný (1)	Kandidující subjekt nabídl v daném tématu nejméně jeden příslib konkrétního pozitivního opatření.
Chvalitebný (2)	Kandidující subjekt se tématu pozitivně věnuje a získá za program více než 1 bod.
Nedostatečný (5)	Kandidující subjekt se tématu negativně věnuje, tzn. bodový zisk za hodnocení programu je záporný.
Nehodnoceno (N/A)	Kandidující subjekt se tématu v programu nevěnuje, resp. získá za téma méně než 1 bod.

Výpočet výsledné známky za jednotlivé téma

Výsledná známka za téma je vypočtena jako vážený průměr známky za obsah programu (váha 0,55) a za odpovědi na dotazník (váha 0,45)⁵, přičemž výsledné číslo, mnohdy desetinné (hrubá známka), bylo zaokrouheno na nejbližší “půlstupeň”⁶.

Dodatečné podmínky:

- Zámka za dotazník nezhorší výslednou známku o více než půl stupně oproti známce za obsah programu subjektu a nezlepší ji o více než jeden stupeň.

⁴ Jestli se kandidující subjekt tématu věnuje, je vyhodnoceno na základě průřezu obsahu programu s expertními doporučeními pro volební programy.

⁵ V případě minoritních témat a tématu Exekuce a oddlužení má podpora expertních doporučení i obsah programu stejnou váhu, neboť obsah programů je buď minimální, nebo expertní doporučení výrazně přesahují obsah volebního programu.

⁶ “1-” odpovídá číslu 1,5, tzn. 1,4 = 1-; 1,2 = 1 apod.

- Pokud téma není obsaženo v programu vůbec (zisk 0 bodů), ale kandidující subjekt odpověděl na dotazník, zhoršuje se známka za téma oproti známce za dotazník o půl stupně.
- Pokud je bodový zisk za obsah programu v tématu hodnocen záporným počtem bodů (nebo nulou dosaženou ziskem záporných a pozitivních bodů), zhoršuje se známka oproti známce za dotazník o stupeň.
- Pokud není minoritní téma obsaženo v programu nebo je jen zmíněno (zisk 0,5 bodu) a strana zároveň nevyplnila dotazník, označí se dané téma jako nehodnocené N/A.
- Pokud kandidujícímu subjektu vychází výborná známka (1) a současně disponuje nejméně dvojnásobným počtem bodů za téma než druhý nejlépe hodnocený subjekt, je mu zlepšena známka na excelentní (1+).

Výpočet výsledné známky za program strany

Výsledná známka za program strany je vypočtena jako vážený průměr známek za obsah programu v oblastech monitorovaných Rekonstrukcí státu (1-7) zaokrouhlená na půlčísla. Váha minoritních témat je oproti ostatním započteným tématům poloviční.

Dodatečné podmínky:

- Pro dosažení excelentní známky (1+) musí mít kandidující subjekt také pozitivně pokryty všechny Rekonstrukcí státu monitorované oblasti.
- Pokud subjekt nezískal celkově za obsah programu nejméně 7 bodů (tzn. počet bodů rovný počtu témat sledovaných Rekonstrukcí státu), zhoršuje se výsledná známka za program o půl stupně.

Známka za aktivitu (hodnocení dosavadní aktivity kandidujících subjektů)

Kandidující subjekty jsme hodnotili na základě jejich kroků učiněných pro dobrou správu a přijetí opatření k předcházení korupce v uplynulém volebním období Poslanecké sněmovny. Hodnotili jsme tedy jen kandidující subjekty, které samy nebo prostřednictvím koaličních partnerů byly zastoupeny v Poslanecké sněmovně vlastním klubem.

Základem hodnocení je míra dopadů a pozitivita převažujících kroků. Přičemž předmětem hodnocení jsou jen významné kroky celého klubu, vlády nebo jeho/jejích členů.⁷

Hodnocená oblast	Hodnocení
Pozitivní činnost (Činnost, která měla významný dopad např. na urychlení přijetí návrhu.)	+ 1 bod
Pozitivní hlasování (Poslední relevantní hlasování o návrhu (3. čtení nebo oprava měnící meritum věci ve formě senátní vratky), nebo hlasování o významných pozměňovacích návrzích (komplexní pozměňovací návrhy nebo návrhy jinak určující charakter hodnocení, tzn. měnící meritum hodnocené věci), které měly pozitivní vliv - nebo v případě přijetí mohly mít pozitivní vliv - na účinnost navrhovaného opatření. Stejně pozitivně jsou hodnocena i hlasování proti negativním návrhům.)	+ 2 body
Pozitivní návrh (Předkládání návrhů (předložení návrhů zákonů, předložení významných pozměňovacích návrhů apod.). Nehodnotíme předkládání pozitivních návrhů vládou. U pozitivních návrhů vlády hodnotíme až hlasování o nich, případně vylepšování ve Sněmovně. Základem je premisa, že vláda je při předkládání návrhů ve výhodě (jak díky odbornému aparátu, tak díky teoretické sněmovní většině) a předkládání návrhů je jejím primárním úkolem.)	+ 3 body
Negativní činnost / nečinnost (Činnost, či nečinnost, která měla významný dopad na zpomalení či nepřijetí návrhu / opatření.)	- 1 bod
Negativní hlasování (Poslední relevantní hlasování o návrhu (3. čtení nebo oprava měnící meritum věci ve formě senátní vratky), nebo hlasování o významných pozměňovacích návrzích (komplexní pozměňovací návrhy nebo návrhy	- 2 body

⁷ Tím se hodnocení liší od individuálního hodnocení poslanců, které Rekonstrukce státu provádí průběžně. V něm hodnotíme všechny relevantní kroky jednotlivých poslanců.

<i>jinak určující charakter hodnocení, tzn. měnící meritum hodnocené věci), které měly negativní vliv - nebo v případě přijetí mohly mít negativní vliv - na účinnost navrhovaného opatření. Stejně negativně jsou hodnocena i hlasování proti pozitivním návrhům.)</i>	
Negativní návrh / významná nečinnost (Předkládání návrhů (předložení návrhů zákonů, předložení významných pozměňovacích návrhů apod.). Negativně hodnotíme i nesplnění většiny vládních priorit v dané oblasti.)	- 3 body

Tabulka bodové hodnoty významných kroků

Výpočet výsledné známky za aktivitu

Výsledná známka za aktivitu v dané oblasti dlouhodobě monitorované Rekonstrukcí státu (oblasti 1-7) je vypočtena součtem získaných bodů daným kandidujícím subjektem v daném tématu a přiřazením získaného počtu bodů ke známce na níže v tabulce uvedené škále se započtením dodatečných kritérií (viz tabulka a kritérium, že výsledná známka je zaokrouhlena na půlčísla a snížena o půl stupně za jeden a více negativních návrhů učiněných v dané oblasti).

Celková výsledná známka za aktivitu ze všech oblastí dlouhodobě monitorovaných Rekonstrukcí státu (oblasti 1-7) souhrnně je vypočtena jako průměr známek za aktivitu získaných v dílčích oblastech se započtením dodatečných kritérií (viz tabulka a kritérium, že výsledná známka je zaokrouhlena na půlčísla a snížena o půl stupně, pokud byl subjekt ve více než jedné oblasti hodnocen za aktivitu známkou 5).

Známka	Minimální bodový zisk
Zcela pozitivní výkon (1+)	Možno získat pouze při souhrnném hodnocení aktivity ve všech oblastech, pokud je subjekt ve všech oblastech hodnocen známkou "1", pokud nemá v hodnocení obsaženu negativně hodnocenou aktivitu a pokud alespoň třetinu aktivit tvoří vlastní pozitivní návrhy.
Výborný výkon (1)	Zisk nejméně 5 bodů a současně bez negativně hodnocené aktivity v daném tématu.
Uspokojivý výkon (2)	Zisk nejméně 3 bodů.
Ještě uspokojivý výkon (2-)	Zisk nejméně 2 bodů.
Rozporuplný výkon (3)	Zisk nejméně 1 bodu.
Neuspokojivý výkon (3-)	Zisk -2 bodů, nebo zisk 0 bodů (získaný součtem

	pozitivních a negativních kroků).
Nedostatečný výkon (4)	Zisk -3 bodů.
Hrubě nedostatečný výkon (4-)	Zisk -4 bodů a více. (V případě, že v daném tématu byl hodnocen i pozitivně.)
Hrubě nedostatečný výkon (5)	Zisk -4 bodů a více, nebo pouze negativně hodnocená aktivita v dané oblasti.
Nehodnoceno (N/A)	V případě, že nebyla vykázána žádná aktivita.

Podklady k hodnocení kandidujících subjektů

Známky kandidujícím subjektům jsme udělili na základě podrobné analýzy volebních programů a odpovědí v dotazníku, a také dosavadní aktivity subjektů zastoupených v Poslanecké sněmovně. [Podrobné podklady](#) obsahují relevantní pasáže programů, jejich bodové ohodnocení a výsledné známky. Dále zahrnují hodnocení dosavadní činnosti politických stran a hnutí zastoupených v Poslanecké sněmovně (aktivitu hodnotíme jen v oblastech sledovaných Rekonstrukcí státu), která obsahuje relevantní konkrétní aktivity, jejich ohodnocení a výslednou známku.

Hodnocení programů v oblasti *Vzdělávání pro 21. století se řídí samostatnou metodikou dostupnou [zde](#).*